

A szünetelés, szüneteltetés szabályozásával összefüggő változások
– átdolgozva a Pénzügyminisztérium iránymutatása alapján: 2024.05.10. –

Jogszabályi háttér

2023.07.15. napjával módosult az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 52. § (1) bekezdés e) pontja, az áthúzott rész hatályát veszítette:

Soron kívüli bevallást kell benyújtani az adózónak valamennyi adójáról – kivéve a természetes személyt saját személyében terhelő azon adókat, amelyekről éves adóbevallást köteles benyújtani – a bevallással még le nem fedett időszakról, ha az Szja tv. szerint egyéni vállalkozónak minősülő természetes személy e tevékenységét megszünteti, a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik, ~~szünetel, valamint az ügyvéd, a szabadalmi ügyvivő tevékenységét, illetve a közjegyző közjegyzői szolgálatát szünetelteti,~~ illetve ha az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozónak minősülő természetes személy, az ügyvéd, a szabadalmi ügyvivő, a közjegyző tevékenységének szüneteltetése során a tevékenység folytatására való jogosultsága megszűnik (a továbbiakban együtt: soron kívüli bevallási kötelezettséget kiváltó esemény).

2024.01.01. hatállyal módosult továbbá a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényben (a továbbiakban: Htv.) a helyi iparüzési adó alanyának meghatározása, miszerint az adó alanya a vállalkozó, azzal, hogy **az egyéni vállalkozót az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése időszakában is vállalkozónak kell tekinteni, feltéve, ha a szünetelés időszaka az adóéven belül egybefüggően nem éri el a 181 napot** [Htv. 35. § (2) bekezdése].

A Htv. 2024.01.01. napjától hatályos rendelkezése értelmében, ha az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése adóéven belül, egybefüggően 181 napnál rövidebb ideig tart, akkor az **nem eredményezi az adóalanyiság, és ennél fogva az adókötelezettség megszűnését**, nem kell adott esetben éven belül többször bevallást benyújtani.

A Htv. hivatkozott rendelkezését nyelvtani és jogalkotói cél szerinti értelmezés alapján kell vizsgálni. A 2024. január 1-jétől hatályos jogszabály-módosítás célja, hogy az adóéven belüli szünetelés csak akkor eredményezze az adóalanyiság megszűnését, ha az kellően hosszú időtartamon keresztül, egybefüggően tart. **Ennek szem előtt tartásával, a Htv. 2024. január 1-jétől hatályos szabálya csakis akként értelmezhető helyesen, ha a 180 napot meghaladó szünetelése időszakában az egyéni vállalkozó adóalanynak minősül a szünetelés 180. napjáig**, hasonlóan azon egyéni vállalkozókhöz, akik egybefüggően például 175 napig vagy az adóéven belül többször, rövid ideig, összességében akár 180 napot meg nem haladva, de akár azt meghaladón is szüneteltetik a tevékenységüket.

A fenti két változás együttes eredménye, hogy **az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése, szüneteltetése** (a továbbiakban ezen tájékoztató anyagban: szünetelés) **nem eredményez soron kívüli bevallási kötelezettséget, illetve csak akkor keletkeztet eltérő bevallási időszakot, ha időtartama eléri a 181 napot.**

A Htv. szüneteléssel összefüggő módosítását a 2024.01.01. napján vagy ezt követően induló adóévekben kell alkalmazni, 2023. évben megkezdett szünetelés esetén **a 2024-es adóév mindaddig nem kezdődik meg, amíg a szünetelés tart 2024-ben.**

A hivatkozott jogszabály-módosítások alapjaiban írták felül a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 3. § 17. pontjában meghatározott, egyéni vállalkozónak minősülő adózók tevékenységének szünetelésével összefüggő korábbi eljárást: meghatározzák az adóbevallási kötelezettséget, annak határidejét, valamint az adó- és adóelőleg-fizetési kötelezettséget.

A módosított jogi szabályozás a gyakorlatban – bevallási kötelezettség teljesítése

Tekintettel arra, hogy a szünetelés 2023.07.15. napjától nem minősül soron kívüli bevallási kötelezettséget kiváltó eseménynek, ha az Szja tv. szerinti egyéni vállalkozó

- *2023.07.15. napját megelőzően* kezdte meg a szünetelést, soron kívüli iparüzési adóbevallási kötelezettség terhelte a szünetelés megkezdését követő 30 napon belül [Art. 52. § (2)], amennyiben pedig
- *2023.07.15. napjától, de még 2024.01.01. napját megelőzően* kezdte meg a szünetelést, adóbevallási kötelezettség terheli a szünetelés napját megelőző időszakra vonatkozóan, az Art. 2. mellékletének II. A) 1. a) pontja alapján az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig, főszabály szerint 2024.05.31-éig. (Amennyiben az adózó a 2023.07.15–2023.12.31. közötti időszakban több alkalommal szünetelt, bevallási kötelezettségét több időszakra benyújtott, több bevallással köteles teljesíteni 2024.05.31. napjáig.)

A 2024.01.01. napjától megkezdett szünetelés esetén bevallás benyújtására mindaddig nincs jogszabályi lehetőség, amíg a szünetelés időtartama adóéven belül nem éri el egybefüggően a 181. napot. A bevallási határidő az Art. 2. mellékletének II. A) 1. a) pontja alapján az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napja, azzal, hogy a bevallás legkorábban a szünetelés megkezdését követő 181. napon nyújtható be.

A bevallási időszak az adóév kezdetétől a szünetelés megkezdését követő 180. napig tartó periódus.

Fontos kiemelni továbbá, hogy a **Htv. 35. § (2) bekezdésében rögzített szabály a szünetelés nem adóéven átívelő, hanem egy adott adóéven belüli egybefüggő időtartamának figyelembevételét írja elő**, azaz a szünetelés időtartama adóévenként külön vizsgálandó.

Amennyiben az **egyéni vállalkozó a tevékenységét a szünetelés alatt megszünteti**, soron kívüli bevallási kötelezettsége keletkezik, a bevallás határideje a megszűnést követő 30. nap [Art. 52. § (1) bekezdés e) pontja és (2) bekezdése].

A módosított jogi szabályozás a gyakorlatban – adó- és adóelőleg-fizetési kötelezettség a szünetelés időszakában

A 2024. évben megkezdett szünetelés esetén a 181 napot el nem érő szünetelés időszakában esedékes adóelőleg-fizetési kötelezettség

A Htv. 2024.01.01. napjától hatályos módosítása értelmében az adóéven belül, egybefüggően 181 napnál rövidebb ideig tartó szünetelés nem eredményezi az adóalanyiság, és ennél fogva az adókötelezettség megszűnését, a vállalkozó ez esetben továbbra is az iparüzési adó alanyának tekintendő. **Mindebből következik, hogy az adóelőleg-fizetési kötelezettség sem szűnik meg ezen időszak alatt, azaz az esedékes adóelőleget meg kell fizetni.**

A 2024. évben megkezdett, adóéven belül egybefüggően a 181 napot el nem érő szünetelés esetén a Htv. 39/A. §-a alapján megállapított adó összege

Tekintettel arra, hogy a szünetelés időszaka alatt is adóalanynak kell tekinteni az egyéni vállalkozót, a Htv. 39/A. §-a szerinti adóalap-megállapítási módszer (a továbbiakban ezen

tájékoztató anyagban: tételes adóalap-megállapítás) alkalmazásakor a 181 napnál rövidebb szünetelés időszakának teljes tartama az adóév részének számít, **időarányosan nem csökken az adóalap összege.**

A 2024. évben megkezdett, adóéven belül egybefüggően a 181 napot elérő szünetelés esetén a tételes adóalap-megállapítást alkalmazó adózó adófizetési kötelezettsége

Adózót a szünetelés megkezdésétől számított 180 napig terjedő időszakban adóalanynak kell tekinteni, adóalanyisága az egybefüggő szünetelés 181. napján szűnik meg, **adóalapját, az alapján pedig adófizetési kötelezettségét a tételes adóalap-megállapítás alkalmazása esetén is ezen – azaz az adóév kezdetétől a szünetelés kezdetét követő 180. napig tartó – idősakra kell megállapítania.**

Példák a 2024.01.01. napjától, vagy azt követően megkezdett szünetelés eseteire

Adóéven belüli – akár többszöri – szünetelés esetei:

- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.05.31. (a szünetelés időtartama egybefüggően nem éri el a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - bevallott időszak: éves bevallás (2024.01.01–2024.12.31.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2025.05.31.
- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.05.31. és 2024.08.01–2024.10.31. (a szünetelés időtartama egyik időszakban sem éri el egybefüggően a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - bevallott időszak: éves bevallás (2024.01.01–2024.12.31.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2025.05.31.
- *szünetelés időszaka: 2024.01.15–2024.10.31. (a szünetelés időtartama az adóévben 2024.07.13. napján eléri a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - bevallott időszakok: záró bevallás (2024.01.01–2024.07.12.) és évközi kezdőként benyújtott bevallás (2024.11.01–2024.12.31.)
 - bevallások benyújtásának határideje: mindkét bevallás esetén egyaránt 2025.05.31.

Adóéven áthúzódó szünetelés esetei:

- *szünetelés időszaka: 2024.08.01–2025.05.31. (a szünetelés időtartama egyik adóévben sem éri el a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - bevallott időszakok: mindkét adóévről éves bevallás (2024.01.01–2024.12.31. és 2025.01.01–2025.12.31.)
 - bevallások benyújtásának határideje: 2025.05.31., illetve 2026.05.31.
- *szünetelés időszaka: 2024.08.01–2025.09.30. (a szünetelés időtartama 2024. adóévben nem éri el, 2025. adóévben 2025.06.30. napján eléri a 181 napot), ezt követően folyamatos a működés:*
 - bevallott időszakok: éves bevallás (2024.01.01–2024.12.31.) és záró bevallás (2025.01.01–2025.06.29.)
 - bevallások benyújtásának határideje: 2025.05.31., illetve 2026.05.31.

- *szünetelés kezdete: 2024.01.15., a szünetelés folyamatos (a szünetelés időtartama 2024.07.13. napján éri el a 181 napot):*
 - bevallott időszak: záró bevallás (2024.01.01–2024.07.12.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2025.05.31.

A vállalkozói tevékenység szünetelést követő újakezdése:

Amennyiben adózó a szünetelését (azaz 2024. évtől az adóéven belül 181 napot egybefüggően elért szünetelését) követően újra megkezdte a működését, **adóköteles tevékenységét jogelőd nélkül kezdő vállalkozónak minősül, ezért a Htv. 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján nem kell adóelőleget bejelentenie az első adóelőleg-fizetési időszakra vonatkozóan.** A tételes adóalap-megállapítást adózó az első (újakezdéstől induló) adóévről szóló bevallásában az adóévre is választhatja, külön változás-bejelentési kötelezettsége erre tekintettel nincs.

Szünetelésből megszűnés esetei:

- *szünetelés kezdete: 2024.01.15., adózó tevékenységét újakezdés nélkül 2024.05.31. napján megszünteti (a szünetelés időtartama nem éri el a 181 napot):*
 - bevallott időszak: záró bevallás (2024.01.01–2024.05.31.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2024.06.30.
- *szünetelés kezdete: 2024.01.15., adózó tevékenységét újakezdés nélkül 2024.10.31. napján megszünteti (a szünetelés időtartama a megszűnést megelőzően – 2024.07.13. napján – eléri a 181 napot, a megszűnés időpontja legalább 30 nappal megelőzi a szünetelés miatt benyújtandó bevallás határidejét):*
 - bevallott időszak: záró bevallás (2024.01.01–2024.07.12.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2024.11.30. (megszűnést követő 30. nap)
 - a 2024.07.13–2024.11.30. közötti időszakra vonatkozóan adózónak bevallási kötelezettsége nem áll fenn
- *szünetelés kezdete: 2024.01.15., adózó tevékenységét újakezdés nélkül 2025.07.31. napján megszünteti (a szünetelés időtartama a megszűnést megelőzően – 2024.07.13. napján – eléri a 181 napot, a megszűnés időpontja a szünetelés miatt benyújtandó bevallás határidejét legfeljebb 30 nappal előzi meg, vagy azt követi):*
 - bevallott időszak: záró bevallás (2024.01.01–2024.07.12.)
 - bevallás benyújtásának határideje: 2025.05.31., a megszűnésnek ebben az esetben már nincs relevanciája
 - a 2024.07.13–2025.07.31. közötti időszakra vonatkozóan adózónak bevallási kötelezettsége nem áll fenn

Összegezés

A jogszabály módosításának célja az adminisztratív egyszerűsítés volt: már nincs szükség az iparüzési adókötelezettségről külön bevallásban elszámolni akár egy éven belül több alkalommal, ha az adóéven belüli szünetelés viszonylag rövid idejű, vagy az adóéven belül több ízben is megtörténik (pl.: szezonális tevékenység-végzés esetén).

Az adóalapját az általános szabályok szerint (Htv. 39. §) megállapító egyéni vállalkozó adott adóévre vonatkozó adófizetési kötelezettségének összegét a jogszabály-módosítás érdemben nem befolyásolja, az adó és adóelőleg megfizetésének – ezzel az akár túlfizetesként jelentkező adókülönbözet elszámolásának – esedékességét azonban meghatározza.

A tételes adóalap-megállapítást választó egyéni vállalkozó esetében a módosítás – a 2023. évi szabályozáshoz képest – az adó összegére is kihat, hiszen 2024.01.01. napjától

- **a 181 napnál rövidebb szünetelés időszakának teljes tartama az adóév részének számít, azaz időarányosan nem csökken a tételesen megállapított adóalap és az alapján számított adó összege,**
- **amennyiben a szünetelés időtartama az adóéven belül egybefüggően eléri a 181 napot, az adózó adóalanyisága az adóév kezdetétől a szünetelés megkezdését követő 180. napig fennáll, azaz az adóalapot ezen időszak alapján kell megállapítani, az adót ezen időszakra is meg kell fizetni.**

Mindezek alapján mérlegelést igényel a tételes adóalap-megállapítás alkalmazása, melynek 2024. évre történő lemondására 2024.05.31. napjáig van lehetőség, de kizárólag azon adózók esetén, akik/amelyek 2024. évre vonatkozóan a tételes adóalap-megállapítást a 2023. évről benyújtott bevallásukban (meghatározott esetekben változás-bejelentésben) nem választották. **A már megtett nyilatkozat önellenőrzésére nincs jogszabályi lehetőség.**

Fontos hangsúlyozni, hogy önmagában a szünetelés tényére tekintettel az adózó az adóelőleg-fizetési kötelezettsége alól nem mentesül. Amennyiben a szünetelés időtartama eléri a 181 napot, adózó záróbevallás benyújtására köteles, melynek a határideje ugyan – főszabály szerint – az adóévet követő év május 31. napja, de javasolt annak mielőbbi benyújtása, mivel **a záróbevallás törli a bevallási periódust követően esedékes adóelőlegeket.** Tartós szünetelés esetén megfontolandó továbbá a szünetelés időszakára eső előlegrészletekre vonatkozóan adóelőleg-mérséklési kérelem benyújtása.

Az adóelőleg-mérséklés lehetősége

Fontos kiemelni, hogy az adóelőleg mérséklésére az Art. 69. §-a értelmében az alábbi feltételekkel van lehetőség:

- **adózó az adóelőleg esedékességének időpontjáig benyújtja a kérelmét,**
- **számításokkal támasztja alá,**

melyek alapján az adóévre – az előző időszak adatai alapján – megállapított, **esedékes adóelőleg összegét az adóévre várható adó összegére kérheti mérsékelni.**

Az adóévre tételes adóalap-megállapítást választó egyéni vállalkozónak számolnia kell azzal, hogy a korábbi adóév alapján megállapított, május 31-én (az áttérés évében akár március 15-én) esedékes adóelőlegére mérséklést csak a legalacsonyabb sáv szerinti – **2%-os adómértékkel számítva 50 eFt** – előlegösszegig kérhet.

(A 2024. évre vonatkozó tételes adóalap-megállapítás lemondásának határideje: 2024.05.31.)

**Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Önkormányzati Adóhatósági Főosztály**